

Sollefteå kommun

Rektorn vid Näsåkers skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Näsåkers skola
i Sollefteå kommun

Tillsyn i Näsåkers skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sollefteå kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Näsåkers skola besöktes av Skolinspektionen den 28 januari 2014. Kompletterande intervju med skolans kurator genomfördes den 18 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Näsåkers skola tillhör Sollefteå kommun och ligger cirka 44 kilometer utanför Sollefteå. Verksamheten leds av en rektor och omfattar förskoleklass, årskurserna 1–6 och ett fritidshem. Rektorn ansvarar även för Junsele skola F–9 med fritidshem samt fem förskoleavdelningar. Eleverna har tillgång till specialpedagogisk kompetens, kurator, skolsköterska samt skolpsykolog vid behov.

I Näsåkers skola går 64 elever, varav 12 elever i förskoleklass. Undervisningen bedrivs huvudsakligen i åldersblandade grupper. Lärarna är organiserade i ett arbetslag. I årskurs 7 fortsätter eleverna till Junsele skola.

Kunskapsresultat

Skolinspektionen har inte tagit del av någon redovisning av måluppfyllelsen i förskoleklassen vid Näsåkers skola.

På grund av det låga elevantalet finns inga resultat angivna i Skolverkets officiella statistik för årskurs 3 och 6 för läsåret 2012/13. Enligt uppgift från skolan för läsåret 2012/13 har ungefär hälften av eleverna nått de nationella kunskapskraven i ämnena svenska och matematik och alla elever har nått kunskapskraven i ämnena naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen i årskurs 3.

Enligt uppgifter från skolan för läsåret 2012/13 är resultaten i årskurs 6 något lägre jämfört med läsåret 2011/12. Ämnen där det finns elever som inte nått kunskapskraven är engelska, matematik, fysik, historia och teknik.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar samt att resurser anpassas för detta arbete. I detta ligger ansvar för att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Näsåkers skola är en förhållandevis liten skolenhet med närhet mellan elever och personal och korta beslutsvägar. Eleverna ges goda förutsättningar att nå

de nationella målen för utbildningen. Skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete med förebyggande och åtgärdande insatser. Dock saknas en dokumentation av det arbetet i en plan mot kränkande behandling. Elevernas kunskapsutveckling följs och utvärderas kontinuerligt på individnivå med regelbunden återkoppling till elever och vårdnadshavare och skolan strävar efter hög individanpassning och att tidigt möta elevers behov av särskilt stöd.

Rektorn, som tillträdde i september 2013, har tillsammans med personalen inlett ett utvecklingsarbete i syfte att nå ökad måluppfyllelse. Tillsammans har rektor och personal identifierat och valt att prioritera två områden och detta arbete har också påbörjats.

Skolinspektionen bedömer dock att skolenheten i sitt systematiska kvalitetsarbete i högre utsträckning behöver följa upp, analysera resultat och måluppfyllelse samt dokumentera detta arbete.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sollefteå kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 27 juni 2014 redovisas till Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se.

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Sollefteå kommun och rektorn vid Näsåkers skola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Upprätta en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling långsiktigt och det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Som ett led i detta

ska Näsåkers skola varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen ska upprättas, följas upp och även ses över under medverkan av barn och elever vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid Näsåkers skola saknas vid tillsynstillfället en plan mot kränkande behandling. Vid skolan pågår dock ett arbete med att upprätta en plan och dokumentera de åtgärder som genomförs eller planerats att genomföras under läsåret. Rektor och personal har prioriterat arbetet med att utforma och dokumentera rutiner för att hantera situationer där elever har blivit utsatta för kränkande behandling.

Planen mot kränkande behandling ska vara anpassad till de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Planen ska återspegla förhållandena i verksamheten och utgå från en kartläggning av vilka insatser som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året.

För stöd i arbetet med upprättande av plan mot kränkande behandling, se Skolverkets allmänna råd Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, 2012:1274.

Författning

6 kap. 6 - 8 § skollagen

Förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sollefteå kommun och rektorn vid Näsåkers skola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Följa upp och sammanställa enhetens resultat, bland annat måluppfyllelsen i förskoleklass, elevernas kunskapsresultat i årskurs 3 och 6 i de ämnen som har kunskapskrav som minst ska uppnås, arbetet med särskilt stöd, arbetet med värdegrundsfrågor samt elevhälsans arbete.
- Analysera vad i verksamheten som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.

- Identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska genomföras.
- Se till att dokumentationen av måluppfyllelse och resultat, analys och beslut om utvecklingsinsatser ge en samlad bild av utbildningens kvalitet.

Motivering

Enligt skollagen har rektorn ett ansvar att systematiskt och kontinuerligt följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska också ges möjlighet att delta i arbetet.

Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Det behövs för att regelbundet kunna stämma av att kvalitetsarbetet leder till en utveckling mot målen. I ett längre perspektiv är dokumentationen en förutsättning för att kunna kartlägga verksamheten och identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att uppfylla målen och nå kunskapskraven.

I Sollefteå kommun finns ett så kallat årshjul framtaget för verksamheternas systematiska kvalitetsarbete och gäller från januari till och med december. Varje verksamhet ska utifrån detta utarbeta ett lokalt årshjul och redovisa till skolförvaltningen skolenhetens resultat inom angivna områden, en så kallad resultatredovisning. Inom varje målområde och delområden i resultatredovisningen ska det anges en lägesbeskrivning, resultat, analys och utvärdering samt förbättringsåtgärder.

Lärarna vid Näsåkers skola följer elevernas kunskapsutveckling bland annat genom att dokumentera elevernas kunskapsutveckling i den skriftliga individuella utvecklingsplanen. Lärarna dokumenterar elevernas kunskapsresultat i förhållande till kursplanens kunskapskrav och resultat på de nationella ämnesproven och tester som genomförs i ämnena matematik och svenska i olika årskurser. Det finns en strävan mot ökad samverkan med mottagande skola för att förbättrade överlämning av elever, öka samrättning av prov och att genomföra av gemensamma fortbildningar. Under ledning av rektorn pågår ett övergripande utvecklingsarbete i syfte att nå ökad måluppfyllelse. Utifrån en analys av skolans resultat och personalens erfarenheter har skolan valt att prioritera två områden (arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling samt formativt lärande).

Av tillsynen framgår att det på skolenhetsnivå saknas en dokumenterad sammanställning och analys av verksamhetens måluppfyllelse i förskoleklass. Likaså saknas en dokumenterad sammanställning och analys av kunskapsresultaten i årskurs 3 och 6 i de ämnen som det finns kunskapskrav att uppnå.

Andra delar av verksamheten som inte i tillräcklig omfattning sammanställs, analyseras och dokumenteras är elevhälsans förebyggande arbete samt hur särskilda stödresurser används och vilka effekter de får för att de på bästa sätt ska komma alla elever tillgodo. Likaså saknas en samlad dokumenterad bild och analys av olika resultat inom värdegrundsarbetet på skolenhetsnivå.

Sammantaget innebär detta att det saknas ett viktigt underlag för att kunna utvärdera arbetet och identifiera områden som behöver utvecklas för att uppfylla målen och förbättra elevernas förutsättningar att nå kunskapskraven.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Sollefteå kommun och rektor vid Näsåkers skola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Skapa förutsättningar för elevhälsans personal att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

I skollagen anges att elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Vägledning om elevhälsans uppdrag finns i de lagförarbeten som framhåller bland annat följande. Elevhälsans uppgift bör vara att främja lärande, utveckling och hälsa hos alla elever och att ha fokus på elever som är i behov av stöd för sitt lärande. Huvudmannen har ett ansvar att följa undervisningen för att tidigt upptäcka sådana miljöer som kan vara till hinder eller ogynnsamma för elever. Elevernas egna synpunkter när det gäller vad som orsakar problem och hur de kan hanteras bör tas till vara. Elevhälsan har en självklar roll i arbetet med analys och åtgärder, som bör inriktas på såväl individ-, som grupp- och skolenivå. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Arbeta med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan (prop. 2001/02:14, s. 26–27 och 2009/10:165, s. 276).

Eleverna vid Näsåkers skola har tillgång till elevhälsa. I kommunen finns också ett centralt resurscentrum med bland annat tal- och hörselpedagoger samt specialpedagoger som skolenheten kan nyttja.

Elevhälsans personal uppger att de främst arbetar med att vidta åtgärder på individnivå och i mycket liten grad deltar i förebyggande insatser på grupp- och skolenhetsnivå. Elevhälsans personal deltar även i liten omfattning i skolans arbete med utvärdering och analys av hur elevhälsans arbete på skolenheten fungerar och de eventuella utvecklingsbehov som kan finnas.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete inte uppfyller författningarnas krav.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har jurist Linnéa Forsberg och undervisningsråd Eva Lindberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Pär Axelsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.